

Statens vegvesen

Bypakke Nord-Jæren Kostnads- gjennomgang

2018

Mars

Kostnadsgjennomgang Bypakke Nord-Jæren

Styringsgruppen for Bypakke Nord-Jæren vedtok 2. februar 2018 at Statens vegvesen og Rogaland fylkeskommune, med bistand fra de andre partene, skulle gjennomgå og oppdatere alle prosjektkostnader i Bypakken til neste styringsgruppemøte, 8. mars 2018.

Bakgrunn

Bypakke Nord-Jæren består av drøyt 30 forskjellige infrastrukturprosjekter, med varierende kompleksitet og grad av planavklaring. Noen prosjekter er ferdig reguleringsplanlagt og klare for bygging, mens andre prosjekter fortsatt ikke har igangsatt formelt planarbeid. Den varierende graden av planavklaring gjør at prosjektene også har varierende grad av sikkerhet i kostnadsoverslagene. Dette faktum ble også påpekt da Bypakken gjennomgikk ekstern kvalitetssikring i 2016.

Da de opprinnelige kostnadsoverslagene ble gjennomført var grovt sett planavklaringen som følger:

- Vegtiltakene var alle under planlegging, men var likevel i forskjellige planfaser. Fv505 Tverrforbindelsen var på et kommunedelplannivå hvor endelig trasé ikke var avklart, mens E39 Smiene-Harestad, E39 Hove-Ålgård, Rv509/Fv409 Transportkorridor vest og Fv44xE39 på Stangeland alle var i reguleringsplanfase.
- Sykkeltstamvegen var gjennomgående mer planavklart
- Bussveien var i alle fasene fra ferdig bygget til at planlegging ikke hadde startet. Prosjektet som helhet hadde svært stor usikkerhet i kostnadsvurderingene.
- Det var ikke igangsatt formell planlegging av noen av de øvrige kollektivprosjektene, og kostnadsvurderingene for disse var følgelig også svært usikre.

Kostnadsgjennomgang februar 2018

Det har blitt brukt forskjellig metodikk for å fremskaffe denne oppdaterte kostnadsoversikten.

Sykkeltstamvegen har vedtatt reguleringsplaner på hele strekningen og har i den prosessen gjennomført kostnadsanslag. Brorparten av prosjektet har i tillegg gjennomgått en ekstern kvalitetssikring(KS2) på prosjektnivå. Kostnadstall for Sykkeltstamvegen er derfor ikke endret. For E39 Smiene-Harestad har vi brukt kostnadsvurdering fra 2016 og som har vært grunnlaget for sak om konsept tidligere i styringsgruppen. Transportkorridor vest har nylig fått styringsmål for riksveg-delen og i den forbindelse er det gjennomført et nytt kostnadsanslag. På fylkesvegdelene av Transportkorridor vest er det i februar gjennomført anslag på forslag til reguleringsplan. Kostnadene er ikke kvalitetssikret ennå. For E39 Hove-Ålgård ble det gjennomført et kostnadsanslag i høst på forslag til reguleringsplan.

For Bussveien, de øvrige kollektivprosjektene og Rv.44 x E39 Krysstiltak Stangeland gjennomførte Statens vegvesen en samling der 10 prosjektledere og byggeledere med bred

erfaring fra bygging av vegprosjekter i byområdet gikk gjennom og estimerte kostnadene for alle prosjektene, i løpet av to arbeidsdager.

Prosjektene er i dag jevnt over mer planavklarte enn da Bypakken ble etablert, men fortsatt mangler enkelte av prosjektene konkrete planer å beregne kostnader på bakgrunn av. Dette inkluderer store enkeltprosjekter som eksempelvis i Sundekrossen–Mosvatnet, Mosvatnet–Hillevåg og Kvadrat–Ruten, som alle er i en fase hvor det nå arbeides med å utarbeide forprosjekt før reguleringsplan.

De nye kostnadsvurderingene er for enkelte av prosjektene følgelig fortsatt svært usikre. Generelt er det sånn at jo lenger et prosjekt har kommet i planleggingen, jo sikrere blir kostnadstallene.

For programområdetiltak, drift av kollektiv og planlegging Sandnes øst er det ikke vurdert endrede kostnader.

Oppdaterte kostnader for alle prosjektene i Bypakke Nord Jæren

Alle kostnader i mill.kr.

	Byvekstavtale 2016kr	Byvekstavtalen (2018–kr)	Ny kostnad (2018–kr)	Kommentar
Sykelstamvegen	1 300	1 372	1 359	
Bussveien Eks. Bussveien på TKV	7 200	7 601	10 793	
Transportkorridor vest Inkl. Bussveien Bussveien – Bussveidel TKV – Vegdel	4 300	4 540 3 170 1 370	4 666 3 307 1 359	Inkl. fellesstrekning med Bussveien
E39 Smiene–Harestad	3 200	3 378	3 395	Med kort kulvert. Kostnad ved lang kulvert: 3 829 mill. 2018–kr
E39 Hove–Ålgård	3 550	3 748	4 899	
Fv. 505 Foss–Eikeland – Bråstein	750	792	915	
E39/rv. 44 krysstiltak/vegutvidelse Stangeland	200	211	395	Kostnad i byvekstavtale har ikke tatt inn over seg bortfall av mva.fritak fra 2013.
Øvrige kollektivprosjekt	3 350	3 537	3 524	
Bomstasjoner	200	211	143	
Programområde sykkel	1 050	1 108	1 108	
Programområde kollektiv	1 050	1 108	1 108	
Programområde trafiksikkerhet/miljø/gange	1 050	1 108	1 108	
Drift kollektiv	3 150	3 325	3 325	
Planlegging Sandnes øst	50	53	53	
Totalt:		32 093	36 791	

Totalt vurderes Bypakkeprosjektene på dagens planer til en kostnad på 36,8 mrd. 2018–kr. Dette er 4,7 mrd. kr mer enn det som lå til grunn i byvekstavtalen.

I de kommende avsnittene omtales prosjektene som har økte kostnader. Vurderinger av kostnadsreduserende tiltak er beskrevet for de prosjekt der arbeidet med kutt i prosjektene er påbegynt.

Vegprosjekter

De oppdaterte kostnadene for vegprosjektene i Bypakke Nord-Jæren ligger i tabellen under:

	Tidligere sum (2018)	Ny sum (2018)	Kommentar
E39 Smiene–Harestad	3 370	3 395	Summen angir prosjektet med kort kulvert på Tasta
E39 Hove–Ålgård	3 620	4 899	
Rv.509 og fv. 409 Transportkorridor vest	4 690	4 666	Kostnadene omfatter også strekningene med Bussvei
Fv505 Tverrforbindelsen Foss Eikeland–E39	784	915	Det er ikke valgt trasé for prosjektet. Kostnaden varierer kraftig utfra trasévalg
Rv44 x E39 Kryssområde Stangeland	209	395	Tidligere sum er ikke oppjustert i forhold til opphør av mva.fritak på veg fra 2013. Korrigert sum tilsvarer 271 mill. 2018-kr
SUM	12 673	14 270	Differanse på 1 597 mill.kr

I premissnotatet for E39-prosjektene Smiene–Harestad og Ålgård–Hove vil prosjektene omtales mer i detalj, inkludert årsaker til økte kostnader og forslag til tiltak og prosess videre.

Transportkorridor vest

Transportkorridor vest er strekningen fra Rv. 509 Sømmevågen til Sundekrossen og deretter videre på fv. 409 til Finnestadgeilen/E39. Siden prosjektet finansieres over flere budsjetter så må kostandene fordeles mellom fylkesveg, riksveg og Bussveien.

Oppsummert fordeling av kostnadene:

Transportkorridor vest	Tidligere sum	Ny sum	Kommentar
Rv. 509 Sømmevågen–Sola skole		265	Bygges nå. Refusjon til Rogaland fylkeskommune
Rv. 509 Sola skole–Risavika, Hagakrossen–Jåsund	1 450	698	Riksveg- og fylkesvegstrekning ekskludert bussveien
Rv. 509 Bussvei	2 195	2 892	I tidligere sum inngår ikke Sundekrossen
Fv. 409 Bussvei (Sundekrossen– Kvernevik ring N)	1 045	415	I tidligere sum inngår også Sundekrossen
Fv. 409 Kvernevik ring N – Finnestadgeilen		396	
SUM	4 690	4666	Differanse på 24 mill.kr

Rv. 509 Transportkorridor vest Sømmevågen–Sundekrossen

Samferdselsdepartementet besluttet å innføre styringsmål for en rekke prosjekt i NTP 2018–2029 som et tiltak i å bedre kostnadsstyringen. Alle statlige prosjekt prioritert i NTP 2018–2029 over 750 mill. kr skal få styringsmål fra Sd. Rv. 509 Transportkorridor vest Sømmevågen–Sundekrossen, inkludert fellesstrekning med Bussveien, har fått et styringsmål på 3 200 mill. 2017–kr.

Prosjektet er tidligere beregnet med en prosjektkostnad på 3,22 mrd. 2016–kr. Prosjektkostnaden er oppgitt med en usikkerhet på 10%. Denne prosjektkostnaden er den som er lagt til grunn i bypakken på Nord–Jæren (St. prp. 47S (2016–2017), vedtatt av Stortinget i 2017).

Statens vegvesen er nå i gang med en prosess der vi søker å redusere prosjektkostnaden for å komme så langt som mulig ned mot styringsmålet fastlagt av departementet. Kommunene vil bli involvert i prosessen og vår ambisjon er å få til kostnadskutt som er mulig med minst mulig behov for reguleringsendringer. Dette for å holde maksimal framdrift. Hvis vi ikke greier å redusere prosjektkostnaden i tråd med fastlagt styringsmål, må Samferdselsdepartementet ta stilling om det skal fastsettes et nytt styringsmål.

Aktuelle kostnadsreducerende tiltak er forenklinger i større konstruksjoner som hovedbrua over Hafrsfjord samt kryssløsninger. Foreløpige vurderinger er at det bør være mulig å nå styringsmålet.

Fv. 409 Transportkorridor vest, Sundekrossen–Finnestadgeilen

Reguleringsplanarbeidet for strekningen er i en slutfase og det er nettopp gjennomført et kostnadsoverslag med Anslagmetoden. Anslaget er ikke kvalitetssikret.

Det er satt i gang en prosess der vi ser på totalkostnaden for hele transportkorridoren samlet. I stortingsproposisjonen for Bypakke Nord–Jæren er det lagt til grunn en totalkostnad for hele Transportkorridor vest (både riks- og fylkesvegdel) på 4 540 mill. 2018–kr.

Tverrforbindelsen Foss–Eikeland – Bråstein

Prosjektet er i planfase på kommunedelplannivå, som innebærer trasevalg. Usikkerheten knyttet til estimert kostnad på kommuneplan nivået er +/- 25%.

Opprinnelig kostnad på 784 mill. kr var estimert før kommunedelplan og var basert på en 2-felts vei mellom dagens rundkjøring på Foss–Eikeland og videre østover mot dagens E39 sør for Bråstein.

Trafikkberegninger som ble utarbeidet ifm planarbeidet, viste at framtidig ÅDT vil bli så høy at det bør planlegges for alternativ med 4-felts vei og toløps tunneler. Veggen må knyttes mot ny firefelts E39 Ålgård – Hove i framtidig toplanskryss på Bråstein.

Det ble senhøsten 2016 utarbeidet kostnadsanslag for veglinjene i de to alternative korridorene for den nye tverrforbindelsen. Anslaget viste et spenn i kostnadsnivå på trasealternativene fra ca 1,3 mrd til ca 2,7 mrd kr.

Anslag kommunedelplan	4-felts veg	2-felts veg
A – Nordlig	1 713	1 221
B – Nordlig	1 822	1 240
C – Nordlig	1 272	915
D – Sørlig	2 673	2 060
E – Sørlig	2 469	1 889

[mill. 2018-kr]

Det ble igangsatt arbeid med en kuttliste med mål om å få redusert kostnadene på vegen. Kuttliste gikk på å redusere vegen fra 4-feltsveg til 2-feltsveg, noe som medførte et nytt spenn i kostnader på mellom 0,9 mrd. kr og 2,1 mrd. kr for vegen. De største potensielle kuttene i dette prosjektet, knytter seg til å redusere fra 4-felt til 2-felts vei. Kostnad for trase sør for Figgjoelva er også høyere enn kostnaden for et nordlig alternativ. Dette spesielt på grunn av at Tverrforbindelsen i en sørlig vil krysse Figgjoelva to ganger, dvs både med en viadukt/ bru i vest og en bru i øst.

Rv. 44x E39 Kryssområde Stangeland

Prosjektet har vedtatt reguleringsplan fra 2017 og innmeldt kostnad fra 2009 er 187 mill. 2016-kr. I 2013 forsvant mva.-fritaket på veg. Dette er ved ein feil ikke tatt hensyn til når rammen i Byvekstavtalen ble satt. Justerer vi kostnadsanslaget fra 2009 for mva., er kostnaden 271 mill. 2018-kr.

2009-kr			indeks	2018-kr
brutto	eksl 10% mva	inkl 25% mva		inkl 25% mva
187	170	213	1,2765	271

Ny gjennomgang viser nå en forventet totalkostnad på 396 mill. 2018-kr. Det er spesielt grunnervervskostnader som har økt. Det skal gjennomføres et mer nøyaktig kostnadsoverslag etter anslagsmetoden for dette prosjektet i mai 2018. Vi vil da få bedre oversikt over hvor stor reell kostnadsdifferanse det er mellom kostnad fra 2009 og nye oppdaterte tall. I forbindelse med anslaget som kommer i mai, vil det bli utarbeidet en liste som foreslår mulige kutt, dersom det viser seg at kostnaden har økt utenfor usikkerhetsrammen.

Bussveien

Fordelt på Bussveiens korridorer, er kostnadsendringene som i tabellen under:

Bussveien	Tidligere rapportert	Ny kostnad
Korridor 1	4 500	6 741
Korridor 2	5 540	5 480
Korridor 3	585	1 438
Korridor 4	675	441
Totalt	11 300	14 100

[mill. 2018-kr]

Totalt vurderes Bussveien til å koste 2,8 mrd. 2018-kr mer nå enn det som tidligere er rapportert. For Bussveien er det laget et eget notat som går i dybden på kostnader for de enkelte prosjektene, inkludert årsaker og forslag til tiltak.

Øvrige kollektivprosjekter

I Bypakken er følgende øvrige kollektivprosjekter spesifiserte:

- Fv. 330 Hoveveien
- Fv. 435 Buøy–Austbø
- Hillevåg–SUS–Tjensvoll–UiS–Diagonalen–Gauselvågen
- E39 Schancheholen–Solasplitten
- Rv. 509 Solasplitten

Felles for disse prosjektene er at ingen av de er under reguleringsplanlegging, unntatt strekningen mellom UiS/nytt sykehus og Jåttåvågen, og usikkerheten i kostnadstallene er derfor stor. For prosjektet mellom Jåttåvågen og UiS/nytt sykehus startet planleggingen i slutten av 2017.

Disse prosjektene var tidligere vurdert til å sammen koste 3.540.mill.kr. Nå vurderes prosjektene til å koste 3.524.000.000. Her er det altså ingen nevneverdig endring.

Øvrige kollektivprosjekt	Byvekstavgift	Ny kostnad
Fv. 330 Hoveveien		396
Fv. 435 Buøy–Austbø		148
Hillevåg–Tjensvoll–UiS		931
UiS–Jåttåvågen		397
E39 Schancheholen–Solasplitten		1 269
Rv. 509 Solasplitten		383
Totalt	3 540	3 524

